

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΒΡΑΔΥ ΤΟΥ ΓΥΡΙΣΜΟΥ

ΤΟΥ GEORGES BRASILLAR

Ἀπροσδόκητα, ξαφνικά ὁ φτωχὸς Ραοὺλ σωριάστηκε στὸ πάτωμα κι' ἄρχισε νὰ ροχαχῆ, ἐνῶ ἕνας τριανταφυλλένιος ἀφρόξ φάνηκε στὰ χεῖλιά του...

Ἐνας φίλος του ποὺ ἦταν ἐκεῖ, κατάπληκτος, τὸν σήκωσε καὶ τὸν μετέφερε στὸ κρεβάτι του, χωρὶς κανὲν νὰ σκεφθῆ ἀπὸ τὴν οἰσμημάρια του νὰ πετάξῃ τὸ σιγαρέττο ποὺ εἶχε χτὰ χεῖλιά του...

Κι' ὁ δυστυχισμένος ὁ Ραοὺλ πέθανε ἔπειτα ἀπὸ μιά ὥρα μετὰ τὴν φλέβες τοῦ λαιμοῦ του φουσκώσανε, πρὶν ἀκόμη προφτάσῃ νὰ τὸν δῇ ὁ γιατρός, ποὺ ἔστειλε ὁ φίλος του καὶ τὸν φώναξε διαστικά.

Οἱ ἄλλοι ἔνοικοι τοῦ σπιτιοῦ ἀπέδωσαν τὸν θάνατό του σὲ ἀτυχήματα. «Ἀνευρισμός», εἶπε ἀπλᾶ ὁ γιατρός. Τὸ θέβαιο ὅμως, τὸ ἀναμφισβήτητο, ἦταν πῶς ὁ Ραοὺλ εἶχε πεθάνει. Τὸν ἔθαψαν τὴν ἄλλη μέρα στὸ Πέρ-Λαφαίξ. Καὶ ἐπειδὴ ὁ δρόμος εἶνε ἀρκετὸς ἀπὸ τὸ Πασό, ὅπου ἦταν τὸ σπιτὶ τοῦ Ραοὺλ, ὡς τὸ νεκροταφεῖο αὐτό, ἐλάχιστοι συνώδευσαν τὸν μακαρῆτῃ ὡς ἐκεῖ. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς στάθηκαν σ' ἕνα ἐστιατόριο τοῦ βουλεβάρτου Σαιν-Ζερμαίν ποὺ φημιζόταν γιὰ τὰ νόστιμα ἀρνίσια ποδαράκια, ποὺ μαγειρεῖνε κι' ἀφίνοντας τὴν κηδεία, ἐγκαταστάθηκαν στὰ ἐξωτερικὰ τραπέζια του γιὰ νὰ φῶνε. Ἡ νεκροφόρα ἐξακολουθῆσε τὸν δρόμο τῆς μετ' ἀνταγμάτα, ἀκολουθουμένη τῶρα μονάχα ἀπὸ μερικὰς γυναῖκες ποὺ εἶχαν κουράγιο γιὰ δρόμο. Κουτομπόλευαν διάφορα γεγονότα τῆς συνοικίας του καὶ γελούσαν πῶς ἀπ' τὰ μαντήλια τους, κάνοντας τάχα τὶς συναχωμένες.

Ἄλλοι οὖσαν ἐπίσης κάθε τόσο κιὼν γιὰ τὸν πεθαμένο, θεβαινόντας μετ' ὕψος ἐπίσημο πῶς ἔτσι εἶνε, ἀλλοίμονο, οἱ ἄνθρωποι καὶ πῶς ἡ ἀποπληξία εἶνε μιά τρομερὴ ἀρρώστεια ποὺ δὲν προειδοποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους... Ἀποπληξία; Ἀνευρισμός; Τίποτε ἀπ' αὐτὰ... Νομίζω πῶς μόνο ἐγὼ ξέρω τὴν ἀφορμὴν τοῦ θανάτου τοῦ φτωχοῦ Ραοὺλ.

Ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς δυστυχισμένους αὐτοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔπαψαν πεισιὰ νὰ ἐλπίζουν, ποὺ κάνουν καθημερινῶς τὴν ἴδια ἀνοστή καὶ πληκτικὴ ἀργασία καὶ ποὺ ἀν' ὁ νόμος τῆς μετεψυχώσεως τοὺς ξανάφερνε πάλι στὸν κόσμο, θὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν... ἄλογα λεωφορεῖων!

Ἐπιπλέον, σὲ κάποια ἀσφαλιστικὴ ἔταιρεία ὁ Ραοὺλ, ἔκανε κάθε μέρα, ὅτι ἔκανε καὶ χθές, κι' ἤφερε ὅτι τὸ ἀδριο θὰ ἦταν ὅμοιο μετ' ὁ σήμερον. Ὁ δρόμος του ἦταν ἴσως, χωρὶς γωνίαι καὶ σταυροδρόμια, χωρὶς κανένα ἐπι-

σῶδιο εὐχάριστο ἢ θλιβερό... Αὐτὸ ποὺ τοῦ συνέβαινε ἦταν ὅτι δὲν τοῦ συνέβαινε ἀπολύτως τίποτε... Ἀκόμα κι' ὅταν ἔχανε τὴ θέσι του, εὗρισκε ἀμέσως ἄλλη θέσι σ' ἄλλη ἔταιρεία — ἡ ἀσφαλιστικὴ ἔταιρεία ἤθεραν πῶς εἶχε ὀριζόμενες ἱκανότητες ποὺ τὸν ἔκαναν πολὺτιμο ὑπάλληλο — κι' ἔτσι δὲν ἀνησυχούσε, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔλπιζε μιά καλύτερεσι τῆς θέσεως του. Εἶχε κι' ὁ ἴδιος τὴ θεβαινότητα ὅτι δὲν θὰ ἔστριβε ποτὲ ἀριστέρᾳ ἢ δεξιᾳ, ὅτι δὲν θὰ ἔκανε ποτὲ κανένα σταθμὸ πρὶν φτάσῃ στὸ Μοιραῖο Πανδοχεῖο, ποὺ ἡ κάμαρὸς του εἶνε ὑπόγειος καὶ ποὺ ἔχει ἕνα σταυρὸ γιὰ ἐμβλημα. Ἦταν τόσο θεβαινός γιὰ τὴν μετριότητά του, ὡστε εἶχε πάψει ἀπὸ καιρὸ νὰ ζηλεῖ τὴν ζύτυχια τῶν ἄλλων. Δὲν ἔριχνε ποτὲ τὰ θλέμματά του, τὰ θράβια τὴν ὥρα ποὺ γύριζε ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, σὲς πολυτελεῖς σάλλες τῶν ρεστωρῶν, ἀπ' τὰ ἀνοιχτὰ παράθυρα τῶν ὁποίων ἀντηχοῦσε ὁ θόρυβος τῶν ἀσημένιων σερβιτσιῶν καὶ τῶν εὐθόμων συνομιλιῶν, — οὔτε κι' ἐκὺτάζε τὰ πολυτελεῖ ἀυτοκίνητα ποὺ ἄφιναν στὸ πέρασμά τους τὸ ἀρωμα τῶν ὀρειῶν κυριῶν ποὺ ἦσαν μέσα...

Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπὸ τέλος συνηθίζουν σὲ μιά τέτοια ζωὴ κι' εὐχαριστοῦνται μάλιστα μ' αὐτὴ... Ἐκεῖνος, ὅμως, ὄχι... Δὲν εἶχε γεννηθῆ ἠλίθιος καὶ καταλαβαίνοντας πολὺ καλά τὴν ἀθλιότητα του, ζῶσε σὲ μιά πληξία θαθεῖα, θαρεῖα, ἀκαταμέτρητη ποὺ ξεσπούσε συχνὰ σὲ κρίσεις ἀπελπίσας. Τότε χτυποῦσε τὸ κεφάλι του στοὺς τοίχους ἢ ἐφερρίζουσε τοῦφες-τοῦφες τὰ μαλλιά του.

Ἐποῦς ὁ Ραοὺλ δὲν ἦταν ἐντελῶς δυστυχισμένος, χάρις σὲ μιά ἀνάμνησι ποὺ εἶχε κρατήσει ἀπὸ τὴ νεότητά του.

Ἄλλοτε, ὅταν ἴσως εἴκοσι χρόνων — πόσες ἡμέρες εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε τὴ θλιβερὴ λιτανεῖα ὠρών, ποὺ ἦσαν ὅμοιος, ἀλλοίμονο! ἢ μὴ τὴν ἄλλη — εἶχε ἀγαπίσει μ' ἕνα ἀπλό καὶ φλογερὸ ἔρωτα μιά κοπέλλα ποὺ τὴν εἶχε συνανθῆσει κάποιον θράβιν, ὁ Ἰκαρτὴν Λατέν. Ἦταν νέα, ὀμορφουλά καὶ εἶχε σχολάσει, ὅπως τοῦ εἶπε, ἀπὸ κάποιο μυθιστορικὸ. Αὐτὸ ποὺ τὸν ἔκανε νὰ τολμήσῃ νὰ τῆς μιλήσῃ, ἦταν ὅτι σὲ κάποια στιγμή τῆς ἔφευγε ἀπὸ τὰ χέρια ἡ τσάντα της ποὺ ἔκείνος ἔσκιψε καὶ τῆς τὴν ἔδωσε.

Ἐφαγαν μαζὺ ἐκεῖνο τὸ θράβιν καὶ κατόπιν τὴν ἔπηρε στὴν κάμαρὴν του. Τὴν ἄλλη μέρα ἐκεῖνη, συνειθισμένη ἴσως σὲς φιλοξενίαις ποὺ βαστοῦν μιά νύχτα μόνο, θέλησε νὰ φύ-

Ἄνοιξε τὴν πόρτα τῆς κάμαρῆς τους.

γη, προσφέροντάς του για τὸ φίλημα τοῦ ἀποχωριτισμοῦ τὸ μέτωπό της, πού τὸ ἐσκίαζαν ἐλαφρά τὰ λουλουῖα τοῦ καπέλλου της.

Μὰ ὁ Ραούλ δὲν τὴν ἄφησε νὰ φύγῃ, τὴν κράτησε ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ἄλλη, καὶ τὴν ἄλλη, καὶ πολλὰς ἡμέρας ἀκόμα, πολὺν καιρὸν...

Τὴν εἶχε ἀγύτησις τόσο, ὥστε γιὰ νὰ θρῖσκειται διαρκῶς κοντὰ της ἐγκατέλειπε τὴ δουλειά του. Ζούσανε, καλὰ καὶ ἀσχημα μαζί, μὲ μερικὲς οἰκονομίες του. Τὸ πρωί, ὁ Ραούλ ἔβγαине ἔξω γιὰ τὰ ψώνια του. Ξαναγύριζε φέρνοντας μέσα στοῦ δίχτυ διὰ ψωμάκια, μερικά γλυκίσματα, μιά μπουτιλίτσα κρασί κυθῶς καὶ διὰ κοταλέττες πού τις ἔψηνε στοῦ τζάκι τῆς μοναδικῆς τους καμαρούλας. Συχνά, τις ἔτρωγαν σχεδὸν ὡμές, γιὰτὶ δὲν ὑπῆρχαν ἀρκετὰ κάρθουνα. Καὶ ὅταν ἐκείνη δάγκωνε τὸ κρέας μὲ τὰ μικρὰ της δόντια ἢ ἔφερνε στὰ χεῖλιά της τὸ ποτήρι τοῦ κρασιοῦ, ὁ Ραούλ τὴν παρατηροῦσε γοητευμένος, μὰ καὶ ξαφνιασμένος, πού ἐκείνη καταδεχόταν νὰ μὴν ἐκεῖ, κ' ἔτρωγε κ' ἔπινε, ἐνῶ ἐκείνος τὴν κούταζε.

Τὸ τί ἦταν ἢ κοπέλλα αὐτὴ πρὶν τὴν γνωρίσει, ἂν εἶχε ἀγαπήσει, ἂν τὴν εἶχαν ἀγαπήσει, δὲν ἤθελε νὰ τὸ μάθῃ καὶ δὲν τὴν ρωτοῦσε ποτὲ σχετικῶς.

Τοῦ ἔφτανε, τοῦ παραέφτανε μάλιστα, ὅτι ἦταν δικὴ τοῦ τώρα, ἀποκλειστικὰ δικὴ του.

Ἀσφαλῶς δὲ κ' ἐκείνη εἶχε ἀρξίσει νὰ ζῆ πραγματικὰ ἀπὸ τὸ θράβυ τῆς συναντήσεώς του. Καμμιά ὥσθ πού τὸ κεφάλι της μυρίζε ἀκόμα ἀπὸ τὰ λουλουῖα τοῦ νυφικοῦ στεφάνου, δὲν περιβάλλεται ἀπὸ τὴν λατρεία μὲ τὴν ὁποία ὁ Ραούλ περιέβαλλε τὴ φτωχὴ κοπέλα πού εἶχε συναντήσει ἕνα θράβυ στοῦ δρόμο του. Ἡ ἐπιθυμία της ἦσαν γι' αὐτὸν διαταγές.

Ἐπειδὴ ἐκείνος ἦταν ἀγνός στοῦ σώμα καὶ στὴν ψυχὴ, τὴν θεωροῦσε ὁμοίω τοῦ. Ἡ τρυφερότης τοῦ γι' αὐτὴν ἦταν τόση, ὥστε δὲν τολμοῦσε νὰ τῆς τὴν ἐκδηλώσῃ, ἀπὸ φόβο μήπως τὴν ἐνοχλεῖ. Κ' ἔτσι ἐκείνη ἔμεινε κοντὰ του, πολυάγαπημὴ καὶ πολυχαριδευμένη. Αὐτὸ ἔφτανε στὸν Ραούλ γιὰ νὰ νομίζῃ, ὅτι τὸν ἀγαποῦσε ὅσο τὴν ἀγαποῦσε κ' αὐτός, μὲ μιά ἀγάπη πὸ θαθεῖα, πὸ εἰλικρινῆ, πὸ πιστὴ ἀπ' ὅλες τὶς ἀγάπες αὐτοῦ τοῦ κόμου...

Μιά φορὰ — ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὰς ἡμέρας ἀγωνίας, — ὁ Ραούλ ἔνοιωσε μιά ἀπέραντη χαρὰ. Εἶχε ὑποχρεωθῆ, δὲν ξέρω κ' ἐγὼ γιὰ ποιά ὄψοθεσι, νὰ ταξιδίῃ γιὰ μιά θβομάδα στὴ Μεσημερινὴ Γαλλία, γιὰ νὰ δῆ κάποιο συγγενὴ τοῦ ἄρρωστο. Ἐγνώρισε τότε ὅλες τὶς ἀπελπισίες τοῦ χωρισμοῦ. Νὰ μὴν τὴν ἔχῃ κοντὰ του πάντοτε αὐτὴν πού ἀγαποῦσε, νὰ κάθεται σ' ἕνα τραπέζι, στοῦ ὁποῖο ἐκείνη δὲν καθόταν, νὰ κοιμᾶται σ' ἕνα δωμάτιο, μέσα στοῦ ὁποῖο δὲν τὴν ἔβλεπε νὰ λύνῃ τὰ μαλλιά της μπρὸς στὸν μικρὸ καθρέφτη... Ὡ! ὅλ' αὐτὰ ἦσαν τόσο δουληρά γι' αὐτόν, ὥστε ἀποροῦσε πῶ δὲν πέθανε...

Τέλος, μπόρεσε νὰ ξαναγυρίσῃ στοῦ Παρίσι, ἐντέλως ἀπρόοπτα μάλιστα, χωρὶς νὰ τὴν προειδοποιήσῃ προηγουμένως.

Καθὼς ἀνέβαινε τὶς σκάλες τοῦ σπιτιοῦ του, ἡ καρδιά του χτυποῦσε τόσο δυνατὰ, ὥστε ἀναγκάστηκε νὰ σταθῆ διὰ φορὰς, πιάνοντας μὲ τὸ χέρι του τὰ κάγκελλα.

"Ἀνοίξε ἔπειτα τὴν πόρτα τῆς κάμαρῆς του κ' ἀμέσως ἔπεσε γονατιστός..."

"Ἐκείνη ἦταν ἐκεῖ..."

Δὲν τοῦ εἶχε φύγει...

Τὸν περίμενε!... Τὴν ξανάβρισκε...

"Ὡ! τί εὐτυχία! Τῆς φιλοῦσε τὸ χέρι καὶ τὴν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του..."

Ὡστόσο πρόσεξε, ὅτι ἐκείνη, καθὼς τὸν εἶδε, τάχασε λίγο, βὰ αὐτὴ ἢ σταγὸνα τῆς πίκρας

χάθηκε στὸν ὄκεανὸ τῆς εὐτυχίας του...

"Ὡ! οὐράνῃ! Τί εὐτυχία νὰ θρῖσκειται κοντὰ της, νὰ τῆς ἀγύξῃ τὸ φόρεμα, τὰ μαλλιά, τὴν ἐπιδερμίδα!..."

Τοῦ φαινόταν ὅτι ἡ καρδιά του θὰ πετιόταν ἀπὸ τὸ στήθος του, ἔλιωνε... ὅτι τὸ αἷμα του θάφευγε δλόκληρο...

Κ' ὡς τὰ χαράματα τὴν ἔσφιγγε τρελλὰ μέσα στὰ μπράτσα του ξεφωνίζοντας, τρωλίζοντας, ροχαχίζοντας ἀπὸ εὐτυχία...

"Ὀχι, δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψῃ ὅτι ἦταν ἐπιτετραμμένο σ' ἕνα ἀνθρώπο νὰ γνωρίσῃ μὲ μὴν τόσο τέλει... τόσο ὁπλοῦτα..."

Κ' εἶχε δίκηο...

Μὰ ἀλλοίμονο!... Τὴν ὑπερτάτη αὐτὴ χαρὰ τὴ διαδέχθηκε ἡ ὑπερτάτη θλίψις...

Λίγον καιρὸ μετὰ τὸ θράβυ τῆς ἐπιστροφῆς, ἡ πολυαγαπημὴ του ἐξαφανίστηκε...

Γιὰτὶ εἶχε φύγει;

Γιὰτὶ τοῦ εἶχε ἀφήσει τὸ σπίτι ἀδειανὸ, ἔρημο, πένθιμο;

Ὁ Ραούλ οὔτε γιὰ μιά στιγμή δὲν ὑπέθεσε, ὅτι εἶχε πλῆξει ἀπὸ τὴν ἀγάπη του κ' ὅτι τὸν εἶχε ἀφήσει γιὰ ν' ἀκολουθήσῃ κάποιον ἄλλο πού τὸν ἀγύποῦσε περισσότερο...

Πίστεψε πῶς τοῦ τὴν εἶχαν κλέψῃ... Πῶς εἶχε πεθάνει... Ἡ ἴσως νὰ τῆς εἶχε συμβῆ κανένα δυστύχημα στοῦ δρόμο... Ὅλα ἐνεπιβανά.

Μὰ ἀνάμεσα στὴν πίκρα τῆς ἐγκαταλείψεώς του, εἶχε τούλαχιστὸν τὴν παρηγοριά νὰ μὴν ὑποψιάζεται οὔτε τὴν παραμικρὴ προσοία ἐκ μέρους ἐκείνης, πού τόσο εἶχε ἀγαπήσει...

Διατηροῦσε ὅλην τὴν θεία ἀνάμνησι τῶν ἡμερῶν τῆς εὐτυχίας πού εἶχαν περάσει μαζί κ' αὐτὴ ἡ ἀνάμνησις ἦταν τὸ καταφύγιό του ἐναντίον ὅλων τῶν πλῆξεων τῆς ζωῆς...

Φτωχός, καταδικασμένος σὲ μιά ἀνιερῆ ἐργασία, πλήττοντας, γερνώντας, κατέφευγε πάντα στοῦ ἀγαπημένου παρελθόν του, πού ἦταν πάντα ζωντανὸ γι' αὐτόν... Καὶ στὶς στιγμὲς τῆς πὸ πικρῆς μελαγχολίας του, ξαναζοῦσε τὴν ὑπέροχη ἐκείνη στιγμή τοῦ γυρισμοῦ, κατὰ τὴν ὁποία εἶχε ἀγκαλιάσει τὴν ἀγαπημὴν του πού τὴν ξανάβρισκε καὶ εἶχε νοιώσει τὴν καρδιά του νὰ πετιέται ἀπὸ τὸ στήθος του...

"Ὡ! αὐτὴ ἡ στιγμή μόνο τὸν ἀποζημίωινε γιὰ ὅλη τὴν δυστυχία τῆς ζωῆς του..."

* * *

Τὸν περασμένο λοιπὸν μῆνα ξαναγύρισε, ἕνα θράβυ, στοῦ σπιτί του, μαζί μ' ἕνα συνάδελφὸ του πού τὸν ἔφερε πολλὰ χρόνια...

Ὁ φίλος του αὐτός ἦταν ἕνας σαρανταπεντάρης γλεντζές πού δὲν ἔφερε τί θὰ πῆ μελαγχολία καὶ πού περνοῦσε ὅλες τὶς ὄρες τῆς ἐλευθερίας του στὶς μπυραρίες μαζί μ' εἰδυμες γυναίκες...

Ὁ φίλος του λοιπὸν πῆρε μιά καρέκλα, ἀναγε τὸ οἶγρό του κ' ἄρχισε νὰ λήῃ πῶς τὸν εἶχε ἀπατήσει, τὴν περασμένη θβομάδα μὲ μιά μικρὴ καπέλλου... Μὰ δὲν τὸν ἔνοιαζε καθόλου γι' αὐτό...

— Τί τὰ θέλεις, ἔλεγε στὸν Ραούλ, ὅλες ἡ γυναίκες εἶνε ἴδιες...

— Ὡ! ὄχι ὅλες! τοῦ ἀπάντησε ζωηρὰ ἐκείνος. Ὑπάρχουν κ' ἐξαιρέσεις...

— Ὅστε μιά! εἶπε κατηγορηματικὰ κ' ὁ φίλος του. Θέλεις νὰ σοῦ φέρω ἕνα παράδειγμα; ... Θυμᾶσαι τὴν Ἀδριανή; ...

— Τὴν Ἀδριανή; ...

— Τὴν Ἀδριανή; ἔκανε ὁ Ραούλ ἀναπθδώντας.

— Ναι, τὴν Ἀδριανή, τὴ φιλενάδιτσα μὲ τὴν ὁποία οὐζοῦσε, ὅταν ἦσαν εἰκοσι χρονῶν; "Ἐ, λοιπὸν, φίλε μου, μπορῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ τώρα αὐτό, ἔπειτα ἀπὸ εικοσιπέντε χρόνια πῶς δὲν ἀξίζε κ' αὐτὴ περισσότερο ἀπὸ τὴ μικρὴ μου καπέλλου. Μόλις τῆς γύριζε τὴ ράχι, μοῦ ἔκανε τὸ μῖστος καὶ νοῦ γλυκο-

Ὁ Ραούλ τραβήχτηκε πίσω μὲ φρίκη.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΠΩΣ ΚΕΡΔΙΣΑΝ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΑ ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΞΕΧΟΝΤΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

(Όμιλουں οί κ. κ. Νικ. Κανελλόπουλος, Κυρ, Βαρβαρέσσος και Στ. Σεφεριάδης)

Ο κ. ΝΙΚΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ είνε σήμεραν από τούς πιο σημαντικούς παράγοντας τής οικονομικής ζωής του τόπου. Οί μεγάλοι οικονομικοί οργανισμοί, τὸ Ἐργοστάσιο Ἐλαιουργίας και Σαπωνοποιίας στην Ἐλευσίνα, τὸ Ἐργοστάσιο Τοιμειῶν «Ιταν», ἡ Ἐταιρεία Οἴνων και Οἰνοπνευματῶν, ἡ Ἐταιρεία Χημικῶν Λιπασμάτων κ.λ.π. ἀνήκουν κατά τὸ πλείστον εἰς τόν κ. Νίκο Κανελλόπουλο. Γίως ὁμως ξεκίνησε ὁ κ. Κανελλόπουλος; Γίως ἐκέρρισε τὰ πρῶτα χρήματα στή ζωὴ του, εἶχε οἰκογενειακὴ περιουσία;

Για ὅλα αὐτὰ παρεκάλεσα τόν κ. Κανελλόπουλο νὰ θελήσῃ νὰ μὰς ἀπαντήσῃ. Μὰς δέχθηκε μὲ πολλὴ εὐγένεια και πρόθυμα μὰς εἰωσε τῆς ἀπαντήσεως στὰ ἐρωτήματά μας.

— Ὁ πατέρας μου, μὰς εἶπε, ἦτο ένας εὐκατάστατος σταφιδοκτημίας στο λευολιτὸ τοῦ Αἰγίου και ἤθελε νὰ μὲ σπουδάσῃ. Ἰὴν ἴδια ἐπιθυμία εἶχα και ἐγώ, ἀλλὰ διαφωνοῦσα μὲ τὸν πατέρα μου στο ζήτημα ποία ἐπιστὴμὴ ἔπρεπε νὰ ἀκολουθῆσω. Ὁ πατέρας μου ἤθελε νὰ γίνω ἱατρός, ἀλλὰ ἐγὼ ἐπιπροτιμοῦσα μιά πὸς θετικὴ ἐπιστὴμὴ. Για νὰ μὴ τὸν δυσαρεστήσω, ἐνεγράφημ στην ἱατρικὴ σχολὴ και ἔκανα ἕνα χρόνο φοιτητῆς τῆς ἱατρικῆς. Ἦ ἐπιβίωσις μου δὲν ἦτο κακὴ, ἀλλὰ ἡ προτιμησις μου ἐστρέφοντο ἄλλου. Πραγματικὰ εἶχα ἐρωτα για τὴν χημεία. Ἐν τῆλει ὁ πατέρας μου συγκάτενευσε και ἔφυγα για τὴν Ζυρίχη, ὅπου ἐσοῦδασα χημεία.

— Ὡστε ὡς χημικός ἐκέρρισαε τὰ πρῶτα χρήματα;

— Μάλιστα, ἀλλὰ ἐχρειάσθη νὰ προσφέρω πρῶτα δωρεάν τὴν ἐπιστημονικὴ μου ἐργασία. Για ν' ἀποκτήσω τὴν ἀπαραίτητη ἐπιστημονικὴ πείρα ἐργάσθηκα χωρὶς μισθὸ σὲ γαλλικὰ ἐργοστάσια. Ὅταν ἐγύρισα στήν Ἑλλάδα προσελήθημ χημικός στο Πυριτιδοποιεῖο και Καλυκοποιεῖο. Ὁ πρῶτος μου μισθὸς ἦταν 350 δραχμές και ἐργαζόμενον στο τμήμα παραγωγῆς θεϊκοῦ ὀξέος. Ἄν σὰς ἐνδιαφέρῃ ὁμως ἡ λεπτομέρεια, σὰς λέγω, ὅτι τελικῶς ἐβγῆκα ζημιωμένος, διότι ἀποχωρῶν ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο — μὰς λέγει γελώντας ὁ κ. Κανελλόπουλος — ἐξέχασα τὰ ἐργαλεία μου, τὰ ὁποία ἦσαν ἀπὸ πλάτινα και ἐστοιχίζαν περισσότερα ἀπὸ 350 δραχμές!

— Πῶς ἀρχίσατε κατόπι, ἐρωτοῦμε, νὰ ἰδρῶτε τὰ μεγάλια ἐργοστάσια;

— Ὅταν ἀπέχωρησα ἀπὸ τὸ Καλυκοποιεῖο, ἐπέκθηκα νὰ ἰδρῶσω τὸ ἐργοστάσιο Ἐλαιουργίας και Σαπωνοποιίας στήν Ἐλευσίαν. Ἦ ἀρχὴ ἔγινε μὲ τὸ πατρικὸ μεριδίό μου, ποῦ δὲν ἦταν μεγάλο. Τὸ ἐργοστάσιο αὐτὸ τὸ ἰδρῶσαμε στὰ 1892 και ἐργασθηκαμε πολὺ καλά. Καρπὸς τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἐργοστασίου ἦταν τὸ ἐργοστάσιο τῶν τοιμειῶν και ἡ Ἐταιρεία Οἴνων και Οἰνοπνευματῶν, ἡ ὁποία ἰδρῶθη στὰ 1902, ὅταν ἐξέσπασε ἡ κρίσις τῶν κρασιῶν. Τελειῦτα, ἰδρῶθη ἡ Ἐταιρεία Λιπασμάτων στὰ 1909. Ἄφου ὁμως μὲ ἐκάματε, — συνέχισε ὁ κ. Κανελλόπουλος, — νὰ θυμηθῶ τὰ περασμένα, θὰ σὰς πῶ και πῶς ἐκέρρισα τὸ πρῶτο «χαρτζιλίκι» μὲ τούς κόπους μου. Στὴν περίοδο, λοιπόν, τῶν διακοπῶν τοῦ σχολείου, ἐπήγαμα στο ἄλωνα τὸν πατέρα μου και ἐμάζευα τὴ σταφίδα, ποῦ ἐσκορπίετο γύρω, ἀλλὰ ὅπὸ τὸν δρον νὰ ἀμείθωμι. Πραγματικὰ, ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου ἐπεπλήρωσε τούς δρους τῆς συμφωνίας. Μιά ἡμέρα ὁμως δὲν εἶχε ψιλὰ και δὲν μου ἔδωσε τὸ «χαρτζιλίκι».

— Ἐγώ, ἐπειδὴ δὲν ἤμην ἀπὸ ζῦλο, τῆς ἀντιστάσει τούς χερνισιμούς τῆς... Ἐτοί σου κἀναμα ἀπιστίας... Ἡ κάποιο φράδῦ μάλιστα ποῦ γύρισε ἀπρόσφατα ἀπὸ ἕνα ταξίδι, λίγο ἔλειψε νὰ μὰς πιάσῃ ἐπ' αὐτοφάωρ. Ἐτύχως πρόσαβα και κρυφθηκα... Μάντεψε, ἂν μπορῆς, ποῦ ἤμουν κρυμμένος; ... Μέσα στο ντουλάπι...

Κι ὁ φίλος του ξέσπασε σὲ γέλια...

Μὰ ὁ Ραοῦλ ἔγινε κατάχλωμος... Τραβήχθηκε πίσω μὲ φρίκη κι ἔπειτα σαριάσθηκε κάτω ρογαχάζοντας, μ' ἕνα τριανταφυλλένο ἀφρὸ στὰ χεῖλη...

Ὅλη ἡ εὐτυχία του ἦταν μιά ψευτιά και ἡ ὀδυνηρὴ, ἡ τραγικὴ αὐτὴ ἀποκάλυψι τὸν εἶχε σκοτώσει! ...

λίκι. Ἐθῶμασα τότε — προσεβλήθη ἡ παιδικὴ μου φιλοτιμία — και ἐσκορπίσα τὴ σταφίδα μὲ θυμὸ μακριὰ ἀπὸ τὸ ἄλωνα!

* * *

Ὁ καθηγητῆς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας κ. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΑΡΒΑΡΕΣΣΟΣ, ὑποδιοικητῆς τῆς Ἐκκοτικῆς Τραπεζῆς — ποῦ διοικεῖ μάλιστα ὡσαοτικὰ τὴν ἱράπεζα, μετὰ τὴν ἀποχώρησι τοῦ κ. Ἐμ. Τσουδεροῦ — μὰς εἶπε λίγα λόγια μόνο για τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖο ἐκέρρισε τὰ πρῶτα χρήματα.

— Τὰ πρῶτα χρήματα τὰ ἐκέρρισα, ὅταν ἐστάλημ ὑπότροφος στο Ἐξωτερικὸ για εὐρύτερας σπουδὰς. Ἦ ἐπιτυχία μου αὐτὴ εἶνε ἡ καλλίτερα ἀνάμνησις τῆς ζωῆς μου.

* * *

Ὁ παγκοσμίου φήμης καθηγητῆς τοῦ Διεθνούς Δικαίου, μέλος τοῦ Διαρκοῦς Διαιτητικοῦ Δικαστορίου και πρώην πρύτανις κ. ΣΤ. ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ ἀπέκτησε τὰ πρῶτα του χρήματα ὡς δικηγόρος.

— Μετὰ τὰς σπουδὰς μου στὴ Γαλλία ἐγύρισα στὴ Σμόρνη, ὅπου ἐδικηγόρησα, μὰς λέγει. Θυμοῦμαι, ὅτι εἶχα πολλές ὑποθέσεις, ἀλλὰ ἡ ἀμοιβὴ ἦταν μηδαμινὴ. Ἐκαμα γνωμοδοτήσεως συγκριτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ οἱ πελάτες ἦταν κακοσυνθησμένοι. Φαντασθῆτε, ὅτι ὑποθέσεις 60.000 λιρῶν ἤθελαν νὰ τίς πληρῶνουν μὲ 10 και 20 λίρες! Ἐξ αἰτίας τῆς πενιχρὰς ἀμοιβῆς παρητήθημ κάποτε ἀπὸ μιά μεγάλη ὑπόθεσι. Ὅταν ἔφυγα ἀπὸ τὴν Σμόρνη και ἐπήγα στο Παρίσι τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Ἀνέλαβα ὑποθέσεις διεθνούς δικαίου και ἐπληρώνοντο πολὺ καλά.

Ἄλλὰ ἐάν ἀρχισα τὸ βιοποριστικὸ μου στάδιο ὡς δικηγόρος — μὰς λέγει ὁ κ. Σεφεριάδης — αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν εἶχα ἀποκτήσει και πρὶν χρήματα μὲ τούς κόπους μου.

Συγκεκριμένως θεωρῶ και σήμεραν ἀκόμη μεγάλη μου τιμὴ ἐνθυμούμενος ὅτι ὡς πρῶτος φοιτητῆς στο Παρίσι εἶχα ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὰ ἐξέταστρα, τὰ δίδακτρα, τὰ δικαιώματα διθλοιοθήκης και τὰ ἔξοδα διπλώματος. Τὸ ποσὸν ἦταν σημαντικὸ και θεωρῶ ὅτι ἦτο τὸ πρῶτο χρηματικὸ μου κέρδος. Τὰ ἐδερνετήματα αὐτὰ, ποῦ εἶχα ὡς πρῶτος φοιτητῆς, μὲ ἔκαναν νὰ εἶμαι περισσότερο ἐπιμελής, ὡστε, ὅταν ἔδωσα ἐξετάσεις για νὰ ἀποκτήσω τὸ δίπλωμά μου, ἐπράτευσα και πάλιν, ἂν και εἶχα συναγωνιστάς μου τούς γιουὺς τῶν τότε προέδρων τῆς Δημοκρατίας και τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Νέες ἀπαντήσεως.

ΠΙΚ-ΝΙΚ

ΖΕΣΤΑ ΚΑΙ ΚΡΥΑ

Κίνδυνος—Θάνατος!

— Ἄκου, φίλε μου, μιά συμβουλή ποῦ θὰ σοῦ δώσω, εἶπε ὁ Χάρρυ. Ἐκείνην ἐκεῖ τὴν ξανθὴ πρέπει νὰ πάψῃς νὰ τὴν φλερτάρῃς, γιατί θὰ μετανοήσῃς πικρά... Ὁ ἄνδρας τῆς ἔχει κάποιον τίτλο.

— Καὶ τί μὲ νοιάζει ἂν ὁ ἄνδρας τῆς ἔχη τίτλο;

— Ἄ! Ὡστε δὲν σὲ νοιάζει; Μάθε, λοιπόν, ὅτι εἶχες τὸν τίτλο τοῦ πρωταθλητοῦ τοῦ μπόξ!

* * *

Ὅχι παίζουμε.

— Μήπως ὅταν μαλώνετε, ἡ γυναῖκα σου ἔχει πάντα τὴν τελευταία λέξι;

— Ποτέ! Ἐγὼ τὴν ἔχω!

— Μπράβο! Καὶ τί τῆς λές συνήθως;

— Τῆς ζητῶ συγγνώμη!

Ἀπὸ τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου ἤρρισε λειτουργοῦσα μοναδικὴ ΣΧΟΛΗ ΚΟΠΤΙΚΗΣ Γυναικεῖων Φορεμάτων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς διαπρεποῦς καλλιτεχνίδος μοδίστας κ. ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ. — Συνταγμα—Μητροπόλεως 14Α.— ΑΘΗΝΑΙ.